

A MUNKANAPLÓZÁS JELENTŐSÉGE A KIPRÓBÁLÁSBAN

Kerber Zoltán

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A munkanaplók

- Ez a kipróbálási eszköz a legalkalmasabb arra, hogy *a tankönyv részletekbe menő javítását, fejlesztését a tankönyv szerzői, szerkesztői el tudják végezni*
- A munkanaplók kvantitatív és kvalitatív elemeket is tartalmaznak, hiszen az egyes kitöltendő szempontokat numerikus értékeléssel is véleményezhetik a pedagógusok
- A tankönyvek felépítéséhez, struktúrájához igazított közös és egyedi szempontrendszerből állnak
- Értékelendő tankönyvi elemek (a kitöltést segítő szempontokkal):
főszöveg, illusztrációk, kiegészítő szövegek, kérdések feladatok, munkafüzetek, kerettantervhez kapcsolódás, hibák listája
- Értékelés indoklása, javaslatok megfogalmazása

Munkanapló online felületen

* Fejezet kiválasztása

- I. A forró övezet
- II. A mérsékelt övezet
- III. A hideg övezet és a tengerek élővilága; a globális környezeti problémák
- IV. Az állatok és a növények rendszertana
- V. A növények és az állatok életműködései
- Kislexikon

* I. A forró övezet

- 1. A trópusi esőerdők növényvilága
- 2. A trópusi esőerdők állatvilága
- 3. A szavannák növényvilága
- 4. A szavannák állatvilága
- 5. A trópusi sivatagok élővilága
- 6. A trópusi övezet természetett növényei
- 7. Összefoglalás (I. A forró övezet)

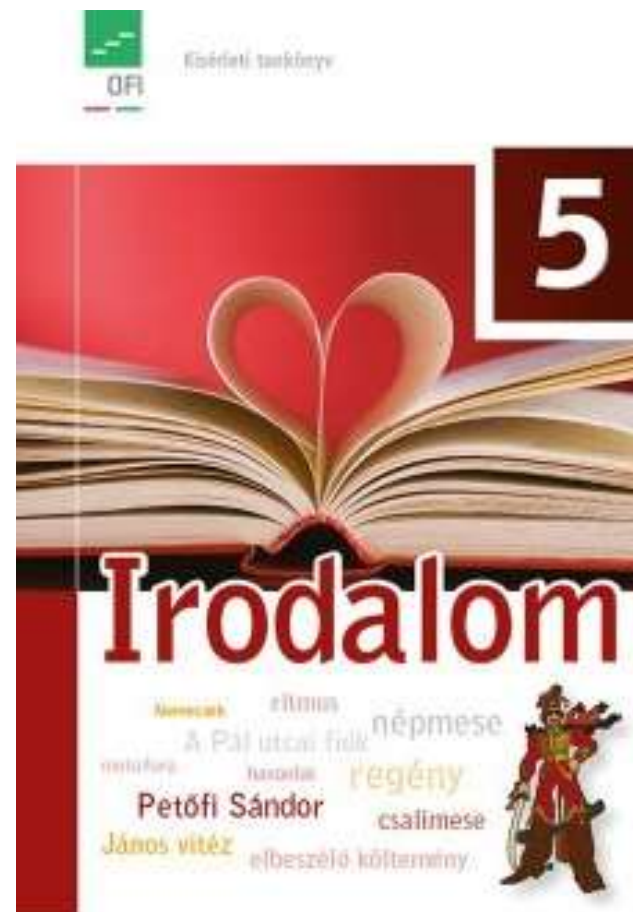
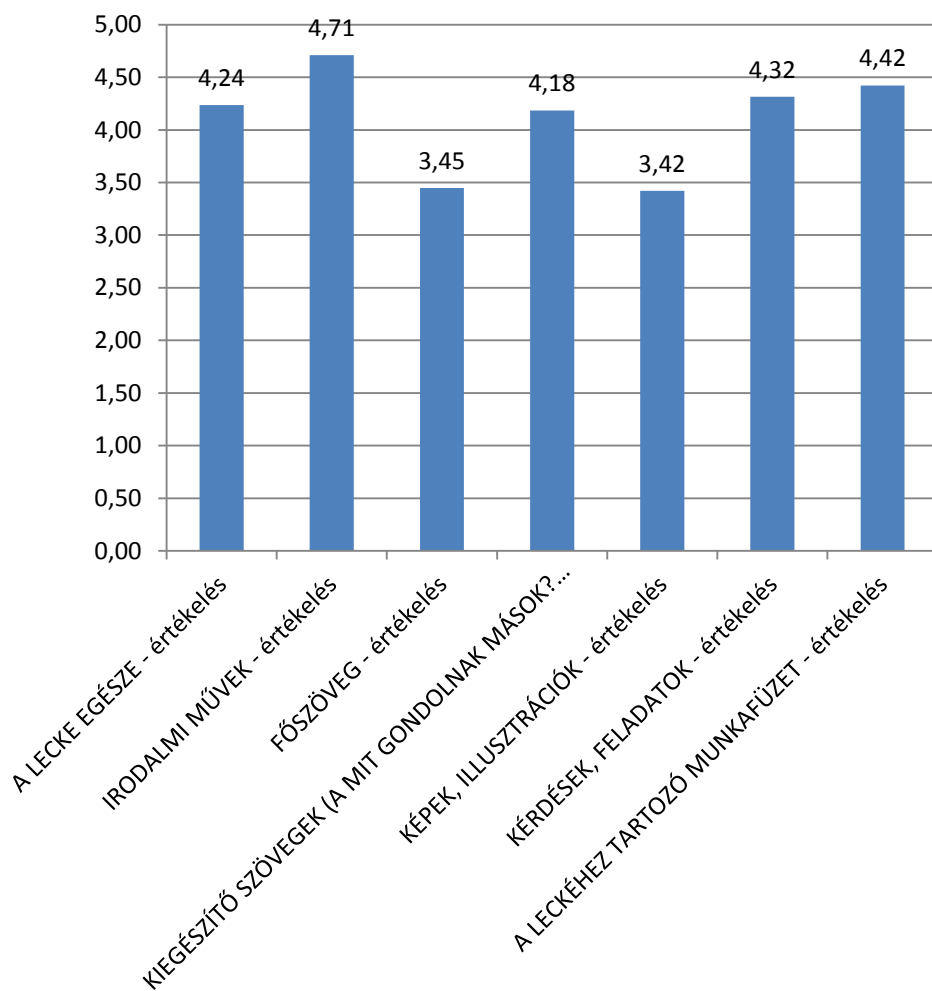
* 1. Főszöveg értékelése

Kérjük, ötfokú skálán értékelje! Az 1-es érték a legrosszabb, az 5-ös a legjobb értéket jelenti. Jelölje a 0-t, ha az adott szempont a lecke szempontjából nem releváns!

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 0

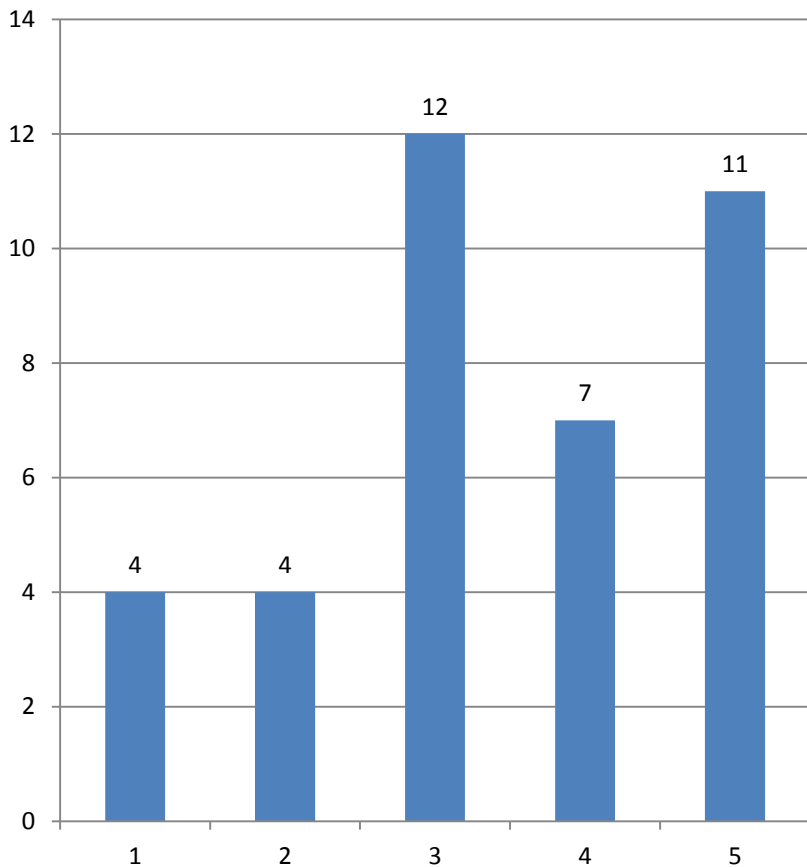
* Főszöveg: az értékelés indoklása

Egy példa: Irodalom 5. I.4-es lecke, Népmesék

Irodalom 5. munkanapló, Népmesék – főszöveg

Főszöveg értékelése numerikusan (1-5) Átlag: 3,45

Indoklás (kitöltést segítő szempontokkal)

Pozitív értékelések:

- *A tartalom szakmailag pontos, korszerű.*
- *A főszöveg üzenetét, miszerint figyeljünk a jelekre, hogy segítsenek nekünk a világunkban való eligazodásban, nagyon fontosnak tartom. A felvetés jó, beszélgetni érdemes róla.*

Negatív értékelések:

- *Nem segíti a tananyag megértését, nem érdekes a gyerek számára. Felveti azt a kérdést, hogy ki bízta meg Árgyélust az igazságosztó szerepével, de nem segít megválaszolni a kérdést.*
- *A tartalom szakmailag túl didaktikus. A szöveg összemossa a mesét és a valóságot.*

Javaslatok

- *A főszövegből hiányolom a tündérmese fogalmát, magyarázatát. Itt szabályszerűen meg kellene fogalmazni, hogy mi is a tündérmese.*
- *A jeleket nem tárgyalnám ebben a részben. Helyette sokkal többet érne egy rövid tartalom. A lecke anyagát kiegészíteném a történet eredetével.*
- *Hiányolom, hogy nem hangzik el, hogy a pofozkodás, a testi erőszak minden helyzetben és minden formában megengedhetetlen, pláne, ha két ember szereti egymást.*

A munkanapló mint értékelési eszköz előnyei

- A tankönyvet használó pedagógusok apró részletekbe menően mondhatnak véleményt.
- Sokrétű szempontokat vet fel az értékelő számára, így ad lehetőséget a sokoldalú értékelésre.
- Minden lecke egyedileg értékelhető.
- Sokrétű feldolgozásra, elemzésre ad lehetőséget.
- A kísérleti tankönyvek fejlesztési folyamatának befejezéséhez a legközvetlenebb, legrészletesebb adatforrás.
- Segít kiszűrni több típusú hibát is a tankönyvekben: pl. elgépelés, strukturális problémák, hibás feladat, hiányzó elemek, fölösleges elemek, életkorhoz igazodás problémái, szövegezés, nem megfelelő vizualitás, stb.

A munkanapló mint értékelési eszköz hátrányai

- Óriási erőforrásigény, ebből adódóan erősen limitált a bevonható pedagógusok és a feldolgozható adatok köre.
- Nehéz elérni, hogy minden kutatásba bevont tanár minden leckéről érdemi véleményt mondjon.
- Nehéz elérni, hogy a tanítás után közvetlenül értékeljék a fejezeteket, ameddig frissek még a tapasztalatok.
- Feldolgozása nagyon összetetté válhat, ha nagyon sok szempontból történik az elemzés.
- Számos egyedi (tankönyveken kívüli) tényező befolyásolhatja a tanári véleményeket (egyéni szakmai felkészültség, rutinhoz való ragaszkodás, módszertani kultúra stb.).

Munkanaplók feldolgozása

Munkanaplók általános tanulságainak összegzése

- melyek a fő problématerületek a tanárok szerint
- milyen tényezők befolyásolják a válaszokat
- év végi kérdőívvel összevetés
- a megjegyzések közül melyek vonatkoznak konkrétan a tankönyvekre, s melyek azok, melyek más területekre vannak hatással
- a kísérleti tankönyvek fejlesztésére vonatkozó legfontosabb tanulságok összegzése

A tankönyvek fejlesztését befolyásoló tényezők tisztázása

- a munkanaplók tanulságai milyen hatással vannak a tankönyvek készítésének folyamatára
- az átdolgozás módszereire vonatkozó tanulságok
- mit kell változtatni a tankönyvek különböző elemeiben (egyes leckékre, fejezetekre vonatkozóan) – kritikai megjegyzések
- mely elemeket kell változatlanul hagyni – pozitív, megerősítő megjegyzések
- mennyire kell alkalmazkodni a tankönyvet használók igényeihez
- a használók érdekei és a koncepció közötti esetleges konfliktust hogyan lehet feloldani (ha van ilyen)

Tanulságok a tankönyvkutatások számára

- Óriási adatbázis jön létre, mely sokrétű kutatásra ad lehetőséget a tankönyvkutatások számára, illetve a további tankönyvfejlesztésekre vonatkozóan
- Tankönyvhasználat és tanórai gyakorlat összefüggései
- Az elemzések választ adhatnak arra, hogy milyen típusú továbbképzéseket kell szervezni a tanárok számára
- Milyen pedagógiai szolgáltatások fejlesztésére van szükség
- Szakmai képzettség, módszertani kultúra, innovációs hajlam, tankönyvekkel kapcsolatos előítéletek, beidegződések, rossz gyakorlatok a tankönyvhasználatban

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

www.ofi.hu

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE